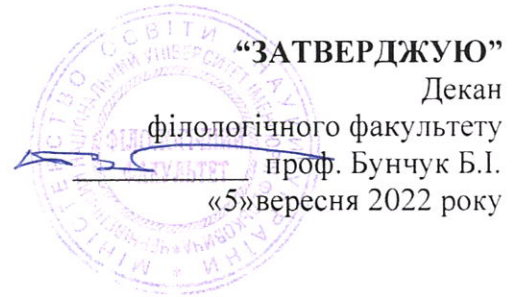

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Філологічний факультет

Кафедра історії та культури української мови

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ТА АСПЕКТИ

ДОСЛІДЖЕННЯ ОНІМІВ

(вибіркова)

Освітньо-наукова програма: *«Філологія»*

Спеціальність: *035 Філологія*

Галузь знань: *03 Гуманітарні науки*

Рівень вищої освіти: *третій (освітньо-науковий) PhD*

Мова навчання: *українська*

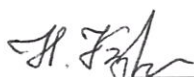
Чернівці, 2022

Робоча програма навчальної дисципліни «Теоретико-методологічні засади та аспекти дослідження онімів» складена відповідно до вимог її змісту (Ліцензійні умови провадження освітньої діяльності) та відповідає освітньо-науковій програмі «Філологія» підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти – доктора філософії (PhD) – спеціальності 035 Філологія.

Розробник: *Редьква Ярослав Петрович*, доцент кафедри історії та культури української мови, кандидат філологічних наук

Затверджено на засіданні кафедри історії та культури української мови.
Протокол № 1 від «30» серпня 2022 року.

Завідувач кафедри

(підпис)

(Наталія КОЛЕСНИК)
(прізвище та ініціали)

Схвалено методичною радою філологічного факультету.
Протокол № 2 від «5» вересня 2022 року.

Голова методичної ради факультету

(підпис)

(Алла АНТОФІЙЧУК)
(прізвище та ініціали)

1. Призначення навчальної дисципліни (анотація).

Запропонована для вивчення дисципліна «Теоретико-методологічні засади та аспекти дослідження онімів» – це теоретико-методологічний курс, покликаний дати ґрунтовні знання тим аспірантам, чиї дисертаційні дослідження присвячені аналізу пропріальної лексики як на синхронному, так і на діахронному зрізі. Його важливість зумовлена необхідністю розуміння ономастики як важливої лінгвістичної дисципліни, з допомогою якої можна зробити ряд відкриттів у мовному континуумі індоєвропейських мов, в тому числі і в порівняльному аспекті, а також усвідомити мовну проблематику національних меншин, мовних контактів та культурних кордонів.

Знання методологічних засад дослідження *nomina propria* значно розширить концептуально-методологічні знання здобувачів наукового ступеня PhD у сфері філології та гуманітарних дисциплін на стику з нею.

2. Мета вибіркової дисципліни: Наділити аспірантів знаннями загальної теорії та методики дослідження онімів з одночасним засвоєнням ними основ встановлення механізмів виявлення спільних закономірностей (універсалій) і типологічних рис, характерних для пропріальної лексики.

3. Завдання.

а) висвітлення базових теоретичних і методологічних засад ономастики, встановлення онімних універсалій та типологічних рис у різномовних ономастичних системах;

б) домогтися усвідомлення аспірантами місця української ономастики в загальноєвропейському (передусім слов'янському) та світовому ономастичному ментально-мовному континуумі.

4. Пререквізити. Філософія та методологія науки. Історія та теорія філологічних вчень.

5. Результати навчання.

Згідно з вимогами аспіранти **повинні:**

- **знати** історію становлення ономастики як наукової дисципліни;
- теоретичні основи, характеристики та особливості основних методів дослідження онімів;
- напрямки та аспекти сучасних ономастичних досліджень;
- системну організацію та класифікації антропонімів, топонімів, ергонімів та інших онімних одиниць;
- функції топонімів (адресну, дескриптивну та ідеологічну);
- історичний словотвір і семантику афіксів в процесі аналізу онімів;
- типові моделі всіх розрядів пропріальних одиниць;
- історію міжмовних стосунків в існуванні паралельних онімних систем

- **вміти** вільно оперувати основним термінологічним і категоріально-поняттєвим апаратом ономастичної дисципліни та володіти методами, прийомами й способами опрацювання онімів;
- комплексно застосовувати теоретико-методологічні ономастичні навички до практичного аналізу пропріальних одиниць на синхронному та діахронному зрізах включно з їхньою реконструкцією, встановленням етимології та виявленням типологічних рис;
- аналізувати оніми на структурно-словотвірному, функціонально-структурному та лексико-семантичному рівнях;
- розробляти класифікації окремих типів та груп лексем *nomina propria*.

- **розуміти:** місце ономастики серед інших лінгвістичних і гуманітарних дисциплін;
- методику аналізу онімної лексики;
- лінгвістичний статус пропріативів у мовному континуумі;

- специфіку семантики онімів та їхній стосунок до антонімії, омонімії, полісемії, синонімії;
- взаємозв'язок онімів із позначуваними ними об'єктами, поняттями та предметами;
- лексичні взаємопереходи в системі *апелятив* ↔ *онім*;
- явища системності в топонімії та антропонімії; загальну типологію онімних систем;
- процеси ономастичної номінації: природний та штучний, стихійний і свідомий.

Результати за компетентностями:

Інтегральна компетентність. Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми в галузі філології в межах професійної, наукової та дослідницько-інноваційної діяльності, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення на міжнародному та національному рівні.

Загальні компетентності:

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу філологічних знань.

ЗК 3. Здатність до проведення самостійних досліджень на високому рівні з опертям на найновіші світові здобутки в галузі філології.

ЗК 4. Здатність до пошуку, обробки та аналізу інформації з різних джерел: фахової літератури, електронних баз.

ЗК 5. Здатність самостійно генерувати нові ідеї та застосовувати теоретичні знання в практичних ситуаціях.

ЗК 6. Здатність критично оцінювати наукові здобутки інших дослідників та свої власні.

ЗК 9. Здатність до міжособистісного спілкування, дотримання вимог професійної етики, уміння взаємодіяти та комунікувати з іншими фахівцями в галузі філології.

ЗК 11. Здатність ініціювати, організовувати і проводити комплексні теоретичні та практичні дослідження у філологічній галузі.

ЗК 13. Здатність усвідомлювати роль і значення науки в культурі, зв'язок з іншими формами знання, вплив на проблеми інформаційного суспільства.

ЗК 14. Здатність проводити оригінальні дослідження, результати яких матимуть практичне застосування на вітчизняному та міжнародному рівнях.

ЗК 15. Здатність діяти на основі етичних міркувань (наукова коректність та толерантність) та уміти запобігати конфліктам під час наукових чи професійних дискусій.

ЗК 16. Здатність конструктивно взаємодіяти з учасниками освітнього процесу при вирішенні складних теоретико-прагматичних питань.

ЗК 17. Здатність до формування системного наукового та загальнокультурного світогляду.

ЗК 18. Здатність до планування часу, самоорганізації та самоконтролю.

ЗК 20. Здатність до усвідомлення норм наукової етики та дотримання правил академічної доброчесності.

ЗК 21. Здатність у процесі наукових досліджень виявляти повагу до людської гідності (відмова від домінування, заподіяння шкоди й насильства) незалежно від статевої та гендерної самоідентифікації; здатність усвідомлено визнавати різноманіття підходів до права бути іншим.

Фахові компетентності:

ФК 1. Здатність використовувати знання з філології для доповнення наявних системних світоглядних знань, концепцій на основі вивчення нових фактів і явищ.

ФК 3. Здатність виокремлювати з накопичених спостережень ті, які можна безпосередньо застосовувати у власній науковій діяльності.

ФК 4. Здатність запам'ятовувати та відтворювати факти, терміни, основні поняття, правила і теорії.

ФК 7. Здатність удосконалювати та розвивати свій інтелектуальний і загальнокультурний рівень, професійно застосовувати знання з обраної філологічної галузі – мовознавства.

ФК 8. Здатність вільно й критично послуговуватися спеціальною науковою термінологією в обраній галузі філологічних досліджень; обґрунтовувати оптимальний вибір термінів (при наявності синонімічних); за необхідності пропонувати нові спеціалізовані терміни та поняття.

ФК 9. Здатність чітко, логічно та послідовно висловлювати думку, досконало спілкуватися усною і писемною формами української мови.

ФК 11. Здатність знаходити, відбирати й інтерпретувати наукові матеріали в першоджерелах і фаховій літературі.

ФК 12. Здатність методично грамотно працювати з текстами наукових джерел; екстраполювати засвоєні знання, уміння, навички з філологічних дисциплін у методологію власних дослідницьких проєктів.

ФК 13. Здатність виявляти феномен національної культури з опертям на розуміння її мовної специфіки.

ФК 14. Здатність опановувати методологічні та методичні аспекти сучасної наукової термінології та технології термінотворення.

ФК 15. Здатність використовувати теоретичні знання про основні напрями досліджень у площині сучасного українського та зарубіжного мовознавства, зокрема у галузях комунікативної та когнітивної лінгвістики, у сфері дискурсології, концептології, соціолінгвістики, а також у межах гендерного та лінгвокультурологічного підходів до мови.

ФК 20. Здатність до продукування нових ідей і розв'язання комплексних проблем у галузі філології в межах професійної та дослідницько-інноваційної діяльності, а також до застосування сучасних методологій, методів та інструментів педагогічної та наукової діяльності за фахом.

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Аналізувати сучасні новітні концептуальні та методологічні знання з філології та суміжних галузей знань.

ПРН 2. Застосовувати та аналізувати праці провідних українських та зарубіжних учених, наукових шкіл та фундаментальних праць у власній сфері дослідження.

ПРН 7. Формулювати наукову проблему з урахуванням сучасних наукових тенденцій.

ПРН 8. Аналізувати наукові праці з філології, виявляти дискусійні та малодосліджені питання.

ПРН 10. Визначати інформаційну цінність джерел через порівняльний аналіз з іншими джерелами.

ПРН 11. Визначати найефективніші методи дослідження в галузі філології, використовуючи міждисциплінарні підходи та зв'язки.

ПРН 12. Вести спілкування в галузі філології з науковою спільнотою та громадськістю в діалоговому режимі.

ПРН 16. Застосовувати професійні знання в приватній, суспільній, професійній та освітніх сферах спілкування в багатонаціональному середовищі та з представниками інших культур.

ПРН 19. Демонструвати філологічну освіченість, знання теорії, історії, етапів формування і розвитку мовознавчої та літературознавчої науки, персоналій; обізнаність із

надбаннями світової літератури, перекладними текстами; користуватися словниками та тезаурусами різних типів, довідниками, інтернет-ресурсами та електронними посібниками.

ПРН 23. Уміти конструктивно діяти, дотримуючись принципів соціальної відповідальності на основі етичних норм.

ПРН 25. Уміти підготувати на основі самостійно отриманих результатів та успішно захистити дисертаційне дослідження.

ПРН 27. Аналізувати мовні явища в різних аспектах: історичному, семантичному, стилістичному, функціональному, етимологічному, соціолінгвістичному, соціокультурному та ін.

ПРН 28. Визначати основні орієнтири дослідження мовних та мовленнєвих явищ на сучасному етапі розвитку лінгвістики.

ПРН 33. Аналізувати й оцінювати заходи мовної політики, прогнозувати їхні наслідки тощо.

ПРН. 34. Уміти практично застосовувати навички гендерної культури, виходячи із засад та принципів гендерної рівності та принципів гендерної демократії.

6. МЕТОДИ ОНОМАСТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Методи ономастичних досліджень: описовий, етимологічний, порівняльно-історичний, ареальний, генетичний, метод малих типів, метод реконструкції, картографічний метод, стратиграфічний метод, структурний, формантний, стилістичний, кількісних підрахунків, статистичний.

7. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин					Вид підсумкового контролю	
			кредитів	годин	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота		індивідуальні завдання
Денна	1	2	3	90	10	5			75		Іспит
Заочна	1	2	3	90	2	2			86		Іспит

8. ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I

ТЕОРІЯ ЛЕКСЕМ КАТЕГОРІЇ *NOMINA PROPRIA*.

Тема 1

Вступ. Ономастика як лінгвістична дисципліна. Місце ономастики серед інших наук.

Ономастика наукова дисципліна та складова лексикології. Міжпредметні зв'язки ономастики. Предмет, завдання і значення курсу. Основні поняття та базовий термінологічний апарат ономастики. Виникнення, розвиток та виокремлення ономастики в окрему наукову дисципліну. Українська ономастика в загальносвітовому ономастичному континуумі.

Тема 2

Тема 2. Лінгвістичний статус оніма. Проблеми стандартизації онімів національних меншин Буковини.

Історія та поточний стан стандартизації топонімів Буковини. Законодавство про стандартизацію топонімів національних меншин. Політичний та міжкультурний клімат. Задоволеність існуючими правилами та стандартами.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II

СТРУКТУРНО-ПРОСТОРОВА ТА ЛІНГВІСТИЧНА ДИФЕРЕНЦІАЦІЯ ОНІМНОГО ПРОСТОРУ.

Тема 3

Ономастичний простір та класифікації різномірних розрядів онімної лексики.

Поняття ономастичного простору. Взаємозв'язок онімів із позначуваними ними об'єктами. Історія ономастичних класифікацій: антропонімних, топонімних. Класифікація пропріальної лексики щодо позначуваних об'єктів (антропоніми, зооніми, міфоніми, топоніми, хрематоніми, ергоніми, космоніми, фітоніми, хрононіми). Етноніми як позаономастична лексична категорія.

Тема 4

Тема 4. Етнічна та онімна різноманітність північної та південної Буковини. Топоніміка меншин.

Етнічна та мовна структура України. Культурні особливості регіону (мова, релігія). Національна та просторова ідентичності. Маркери ідентифікації меншин. Міжкультурний клімат в онімному просторі.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III

ТИПОЛОГІЧНА ОНОМАСТИКА ТА ОНІМНІ СИСТЕМИ. МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ТА АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ОНІМІВ.

Тема 5

Типологічна ономастика як новий підхід до порівняльного вивчення структурних і функціональних властивостей різномовних онімів.

Загальна типологія оніма. Зіставно-типологічний аспект дослідження власних назв. Структурно-словотвірний, функціонально-структурний та лексико-семантичний рівень зіставлення різномовних ономастичних систем. Семантична структура й семантичний спектр онімів у топонімії споріднених і неспоріднених мов.

Тема 6

Онімні системи в ономастичному просторі.

Системність у топонімії (топонімні системи та схеми). Типові моделі топонімів як складові топонімної схеми. Паралельні топонімні системи (повні та неповні). Системна організація в антропонімії. Позасистемні елементи в ономастиці.

Тема 7

Ономастичні методи в системі загальнолінгвістичних (спільне та відмінне).

Специфічність та спеціалізованість ономастичних методів у порівнянні з загальнолінгвістичними. Проблеми розмежування ономастичних методів і прийомів, аспектів і напрямків ономастичних досліджень.

Тема 8

Способи та прийоми опрацювання онімного матеріалу.

Збір ономастичного матеріалу (літописи, хроніки, архівні джерела, різномовні літературно-художні пам'ятки та тексти, картографічні джерела). Польові дослідження як важливий спосіб збору живомовної онімної лексики на синхронному зрізі. Ареальний підхід при зборі матеріалу.

Тема 9

Методи та прийоми аналізу онімів.

Описовий (дескриптивний), порівняльно-історичний, порівняльно-типологічний (компаративний) та ареальний як основні методи ономастичних досліджень. Метод ономастичного картографування. Стратиграфічний метод. Етимологічний метод. Прийоми мовної атрибуції, інвентаризації, класифікації, текстологічного, диференціально-генетичного, структурно-словотвірного, формантного, статистичного аналізу, аналізу основ та варіантів імен ономастичного матеріалу, вияв ономастичних ареалів та ономастичних універсалій.

Тема 10

Напрямки та аспекти ономастичних досліджень.

Теоретична та описова ономастика. Історична ономастика. Прикладна ономастика. Поетична ономастика. Фольклорна ономастика. Лексикологічний, лексикографічний, семасіологічний, історико-географічний, термінологічний, типологічний, психолого-соціологічний та культурологічний аспекти в дослідженні пропріальної лексики.

9. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма навчання					
	усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль 1.						
Теорія лексем категорії <i>nomina propria</i>.						
Тема 1. Вступ. Ономастика як лінгвістична дисципліна. Місце ономастики серед інших наук	11	1	0,5	-	-	15
Тема 2. Лінгвістичний статус оніма. Проблеми стандартизації онімів національних меншин Буковини	11	1	0,5	-	-	15
Разом за змістовим модулем 1	22	2	1	-	-	30
Змістовий модуль 2.						
Структурно-просторова та лінгвістична диференціація онімного простору.						
Тема 3. Ономастичний простір та класифікації різноманітних розрядів онімної лексики	13	1	0,5	-	-	15
Тема 4. Етнічна та онімна різноманітність північної та південної Буковини. Топоніміка меншин	13	1	0,5	-	-	15
Разом за змістовим модулем 2	26	2	1	-	-	30
Змістовий модуль 3.						
Типологічна ономастика та онімні системи.						
Методологічні засади та аспекти дослідження онімів.						
Тема 5. Типологічна ономастика як новий підхід до порівняльного вивчення структурних і функціональних властивостей різномовних онімів	7	1	0,5	-	-	4
Тема 6. Онімні системи в ономастичному просторі	7	1	0,5	-	-	4
Тема 7. Ономастичні методи в системі загальнолінгвістичних (спільне та відмінне)	7	1	0,5	-	-	4
Тема 8. Способи та прийоми опрацювання онімного матеріалу	7	1	0,5	-	-	4
Тема 9. Методи та прийоми ономастичних досліджень.	7	1	0,5	-	-	5
Тема 10. Напрямки та аспекти ономастичних досліджень	7	1	0,5	-	-	4

Разом за змістовим модулем 3	42	6	3	-	-	25
Усього годин	90	10	5	-	-	75

10. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Синхронія та діахронія в ономастиці.	10
2	Теорії ономастичних номінацій.	8
3.	Онімна лексика в мовній системі. Бінарні опозиції: <i>апелятив</i> – <i>онім</i> .	8
4.	Онімізація та трансонімізація як способи творення нових власних назв.	8
5.	Особливості онімної семантики в регіональному контексті Буковини.	8
6.	Антропоніми та топоніми в різних мовних підсистемах.	8
7.	Специфічність та національна неповторність онімів Буковини (фонетика, графіка, орфографія, орфоепія, лексика та семантика, морфологія, словотвір, синтаксис, стилітика).	7
8.	Лексичне значення пропріативів із погляду типології.	9
9.	Структурно-словотвірний аналіз онімів.	9
	Разом	75

11. Форми проведення занять:

Лекції, семінари, практичні заняття, виконання ідивідуальних завдань. Організація роботи аспірантів передбачає широке застосування поняттєво-категоріального ономастичного апарату з кожної теми, контрольні запитання та самостійні завдання, роботу з науковою (в т.ч. найновішою) ономастичною літературою, а також практичний аналіз різних розрядів пропріальної лексики із застосуванням ономастичних методів і прийомів.

12. Методи контролю:

Поточне оцінювання за змістовим модулем, тестування, оцінювання знань, умінь і навичок із кожної теми на основі написання самостійних та контрольних модульних робіт, іспит та допуск до іспиту на основі реферату.

13. Розподіл балів, які отримують аспіранти

Для іспиту

Поточне тестування та самостійна робота							Разом	Іспит	Сума
Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2		Змістовий модуль 3					
T1	T 2 МКР 1	T 3-4 МКР 2	T 5	T 6-7	T 8-9	МКР 3			
8	8	10	8	8	8	10	60	40	100

T1, T2 ... – теми змістових модулів. **МКР** – модульна контрольна робота.

Таблиця переведення 100-бальної шкали ЄКТС

у національну шкалу (5-бальну і 2-рівневу)

100-бальна оцінка в ECTS	Оц. ЄКТС літерна	Значення оцінки ECTS	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою	
				екзамен	залік
1	2	3	4	5	6
90 – 100	A	відмінно	Високий (творчий)	відмінно	Зараховано
82 – 89	B	дуже добре	Достатній (конструктивно-варіативний)	добре	
75 – 81	C	добре			
65 – 74	D	задовільно	Середній (репродуктивний)	задовільно	
60 – 64	E	достатньо			
35 – 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання семестрового контролю	Низький (рецептивно-продуктивний)	незадовільно	не зараховано
1 – 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням залікового кредиту			

14. Методичне забезпечення:

Підручники, посібники та часописи зі світової ономастики; ономастична електронна та архівна бази даних, картотеки матеріалів польових досліджень (в т.ч. соціолінгвістичних, культурологічних); комп'ютерні програми для здійснення вибірок із різних розрядів пропріальної лексики; завдання для підсумкової контрольної роботи.

15. Рекомендована література:

а) Основна

1. Prisacaru A-M. Bilingvism instituționalizat vs. bilingvism spontan în toponimia din Bucovina habsburgică // Name and naming Proceedings of the 5th International Conference on Onomastics "Name and Naming" Multiculturalism in onomastics. – Baia Mare, 2019.
2. Eremia A. Toponimia istorică a Basarabiei. arealul Prutul de jos // Studii și cercetări de onomastică și lexicologie (SCOL) [Journal: Studies and Research in Onomastics and Lexicology (SCOL)] – Anul XI, Nr. 1-2 / 2019. – 83–99.
3. Kotovych V. Oikonymy of Ukraine: a retrospective of onomastic researches Traditions and innovations in teaching philologica diciplines: collective monograph / Traditions and innovations in teaching philological diciplines: collective monograph / N. I. Andreichuk, O. A. Babelyuk, V. D. Bialyk, L. I. Bieliekhova, ets. Lviv-Toruń: Liha-Pres, 2019. 160–178.
4. Current Studies in Slavic Linguistics / [Ed. Irina Kor Chahine]. – Amsterdam : John Benjamins, 2013. – 331 p.
5. Anderson John M. The Grammar of Names. – Oxford University Press, 2007. – 375 s.
6. Blanár V. Teória vlastného mena (Status, organizácia a fungovanie v spoločenskej komunikácii) / V. Blanár. – Bratislava : Veda, 1996. – 250 s.
7. Górniewicz H. Wstęp do onomastyki / H. Górniewicz. – Gdańsk, 1988. – 129 s.
8. Kosyl C. Forma i funkcja nazw własnych / Cz. Kosyl. – Lublin : UMCS, 1983. – 148 s.
9. Name and Naming: Synchronic and Diachronic Perspectives [Ed. O. Felecan]. – Newcastle upon Tyne: Cambridge Scholars Publishing, 2012. – 443 p.
10. Named Entities: Recognition, Classification and Use [Eds. S. Sekine, E. Ranchhod]. – Amsterdam: John Benjamins Publishers, 2009. – 168 p.
11. Onomastics in Contemporary Public Space [Eds. O. Felecan, A. Bughesiu]. – Newcastle upon Tyne: Cambridge Scholars Publishing, 2013. – 621 p.
12. Randall Richard R. Place Names. How They Define the World – and More. – Lanham, Maryland, and London: The Scarecrow Press, Inc., 2001. – 203 p.
13. Rzetelska-Feleszko Ewa. W świecie nazw własnych. – Warszawa-Kraków, 2006. – 249 s.
14. Słowiańska onomastyka. Encyklopedia / pod redakcją Ewy Rzetelskiej-Feleszko i Aleksandry Cieślukowej przy współ J. Dumy. – Warszawa – Kraków : Wyd-wo Naukowe Warszawskie, 2002 – 2003. – T. 1 – 2.
15. Šmilauer V. Příručka slovanské toponomastiky / V. Šmilauer. – Praha, 1970. – 284 s.
16. Šmilauer V. Úvod do toponomastiky : nauky o vlastních jménech z eměpisných / V. Šmilauer. – Praha, 1966. – 211 s.
17. Šramek Rudolf. Úvod do obecné onomastiky. – Brno: Masarykova univerzita, 1999. – 191 s. + mapa.
18. Krasowska, Helena. (2006). Górale polscy na Bukowinie Karpackiej. Studium socjolingwistyczne i leksykalne. Warszawa: Wydawnictwo Slawistyczny Ośrodek Wydawniczy.
19. Krasowska, Helena. (2017). The Polish Minority in South-Eastern Ukraine. Warszawa: Instytut Slawistyki PAN.
20. Карпенко О. Ю. Проблематика когнітивної ономастики : монографія / О. Ю. Карпенко. – Одеса : Астропринт, 2006. – 325 с.
21. Купчинський О. А. Найдавніші слов'янські топоніми України як джерело історико-географічних досліджень (Географічні назви на -ичі) / О. А. Купчинський. – К. : Наукова думка, 1981. – 251 с.
22. Скляренко О., Скляренко О. Типологічна ономастика : [монографія] : у 5 кн. Книга перша : Лексико-семантичні особливості онімного простору. – Одеса : Астропринт 2012. – 416 с.

23. Скляренко О., Скляренко О. Типологічна ономастика : [монографія]: у 5 кн. Книга друга : Ономастичний словотвір у типологічному ракурсі. – Одеса : Астропринт 2013. – 408 с.
24. Шульгач В. П. Нариси з праслов'янської антропонімії / В. П. Шульгач. – К. : Довіра, 2008. – Ч. 1. – 413 с.

б) Додаткова

1. Вербич С.О. Назви поселень Чернівецьчини: історико-етимологічний словник / С.О.Вербич. – Чернівці, 2019. – 208 с.
2. Белей Л. О. Нова українська літературно-художня антропонімія : проблеми теорії та історії / Л. О. Белей. – Ужгород, 2002. – 175 с.
3. Белей Л. О. Функціонально-стилістичні можливості української літературно-художньої антропонімії ХІХ – ХХ ст. / Л. О. Белей. – Ужгород, 1995. – 120 с.
4. Горпинич В. О. Нариси з контрастивної топоніміки (новгородсько-рязансько-українські паралелі) : монографія / В. О. Горпинич. – Дніпропетровськ, 2004. – 180 с.
5. Горпинич В. А. Оттопонимическая деривация в восточнославянских языках : монографія / В. А. Горпинич. – Днепропетровск, 2007. – 274 с.
6. Карпенко Ю. О. Літературна ономастика : збірник статей / Ю. О. Карпенко. – Одеса : Астропринт, 2008. – 328 с.
7. Масенко Л.Т. Українські імена та прізвища. – К., 1990.
8. Ономастичні студії в Україні (дисертаційні дослідження, захищені у другій половині ХХ – на початку ХХІ століть) : бібліографічно-інформаційний довідник / Упорядник М. М. Торчинський. – Хмельницький : ХНУ, 2007. – 122 с.
9. Торчинський М. М. Структура онімного простору української мови : монографія / М. М. Торчинський. – Хмельницький : Авіст, 2008. – 550 с.
10. Франко І. Я. Причинки до української ономастики / І. Я. Франко // Зібрання творів у п'ятдесяти томах. – К. : Наукова думка, 1982. – Т. 36. – С. 391 – 426.

16. Інформаційні ресурси

<https://onomajournal.org>

<https://iul-nasu.org.ua/viddily-ta-naukovi-grupy/viddil-istoriyi-ukrayinskoyi-movy-ta-onomastyky.html>

<https://pto.org.pl>

<https://icosweb.net>

https://www.fbiic.gov/public/2008/nov/Naming_practice_guide_UK_2006.pdf

<https://www.americannamesociety.org>

<https://maplibrary.ua.edu/placenames-research-center/>